

กลยุทธ์การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร A STRATEGY OF BUDGETING MANAGEMENT IN BASIC SCHOOL UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN

ผู้วิจัย	เกตุจันทร์ทา ศรีวะรมย์ ¹	Katechanta Siwaromaya katechanta@gmail.com
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ สีขาบณัติ ² ดร.พีระพงษ์ สิทธิอมร ³	
Advisor Committee	Assoc.Prof.Dr.Sowwanee Sikkhabandit Dr.Peerapong Sithiamorn	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) การศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อการสร้างและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อการประเมินความสอดคล้องการบริหารงบประมาณที่เป็นประโยชน์สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) กลุ่มตัวอย่างได้ผู้บริหาร ครู สังกัดโรงเรียนพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 65 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.877 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า :

1. สภาพการปฏิบัติงานการจัดงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการเตรียมงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$

4.31) พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านควบคุมงบประมาณโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$)

2. กลยุทธ์การบริหารงบประมาณ งบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ความต้องการของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ต้องการให้มีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย โดยเฉพาะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนต้องการให้มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ การจัดทำงบประมาณ อนุมัติงบประมาณการบริหารงบประมาณ จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายวัตถุประสงค์ มีการวัดผลประเมินผลได้กลยุทธ์การบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลยุทธ์จะทำให้การปฏิบัติการบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพ เกิดผลดีต่อระบบบริหารงบประมาณอย่างมีคุณภาพ

คำสำคัญ : กลยุทธ์ การบริหารงบประมาณ บริบท

ABSTRACT

The purposes of this research is intended to 1) to study the on the Strategy Budget Management that corresponds to the context of the educational Basics under the Bangkok Metropolitan Administration 2) to create and check the quality. The strategy Budget Management that corresponds to the context

¹นิสิตระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²อาจารย์ที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

³อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

of the educational Basics under the Bangkok Metropolitan Administration 3) to evaluate the corresponding budget management that are useful in accordance with the context of the educational Basics belong to Bangkok is the research Mixed Method Research (Mixed Method Research) The sample has a teacher Administrator belong to the basic schools under the Bangkok Metropolitan Administration, 65 people from the randomization by Multi Stage Random Sampling (Multi Stage Random Sampling) The tool used in this research is the Questionnaires scale for the Level 5 (Rating Scale) A value of confidence liability at 0.877 and interview statistics that are used are Analyses by percentage, mean and standard deviation

The results of the research finding were as follow:

1. Operating condition of the budget that corresponds to the context of the educational Basics under the Bangkok Metropolitan Administration, prepare the budget for the approved budget for the Budget management and control of the overall budget a whole in high level ($\bar{X} = 4.31$) as aspect The control the overall budget level is moderate. ($\bar{X} = 3.32$)

2. The Strategy Budget Management that corresponds to the context of the Basic Education under the Bangkok Metropolitan Administration research has found that the strategy of the School Basic Bangkok to the participation of the people of all of the specific Campus Basics. The School would like to have a vision mission to create the Budget Approved Budget. Budget management must be consistent with the goals, objectives, Measure Evaluation Strategy Budget Management

that corresponds to the context of the educational Basics under the Bangkok Metropolitan Administration strategies will make the operations budgets are effective is good for the administration of the budget with the quality

Keyword : Strategy, Budgeting, Management, Context

บทนำ

ประเทศไทยได้ประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในช่วงปี 2540 อันส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคนไทยอย่างรุนแรงและยังมีผลกระทบต่อการทำงานภาครัฐอย่างชัดเจน รัฐบาลจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบราชการในลักษณะองค์รวม เพื่อเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารภาครัฐไปสู่รูปแบบการบริหารภาครัฐแนวใหม่ เพื่อให้มีผลงานที่เป็นรูปธรรม คำนึงกับงบประมาณซึ่งเป็นเงินภาษีของประชาชน เน้นการใช้งบประมาณด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้และมีผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยราชการต้องแสดงว่าสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและยุติธรรม (อำนาจ วงศ์สิงห์ 2552 : 3) ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2541-2545) การศึกษาเป็นงานหนึ่งที่จะต้องได้รับการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนเนื่องจาก การศึกษามีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 60) การปฏิรูป (ปฏิ+รูป) หมายถึงการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ได้สิ่งที่ดีขึ้น สมบูรณ์ขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาไทยจึงหมายถึงการปรับเปลี่ยนทางการศึกษาของไทย เพื่อให้เราได้คนไทยที่มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าเดิม ทั้งถึงมากกว่าเดิมและประสิทธิภาพการบริหารจัดการสูงขึ้นกว่าเดิม คนที่มีคุณภาพ หมายถึงคนที่มีทั้งความดี ความเก่งและความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ : เอกสารคู่มือการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล, 2546 : 1) การปฏิรูปเป็นสิ่งที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพราะสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา องค์กรจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตนเองให้ทัน

กับการเปลี่ยนแปลง มิฉะนั้นก็จะไม่สามารถอยู่รอดเติบโตหรือสามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ โดยเหตุความนี้การปฏิรูปจึงมีแต่วันเริ่มต้นไม่มีวันจบสิ้น สำหรับความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษา มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการบัญญัติว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” การปฏิรูปการศึกษาจะต้องเริ่มจากภาครัฐบาลซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายการบริหารประเทศแล้วลงไปทีกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นกระทรวงที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการภายในกระทรวงศึกษาธิการสูงขึ้น นักวิชาการในกระทรวงศึกษาธิการ นักวิชาการในมหาวิทยาลัย นักวิชาการในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนข้าราชการครู ตัวแทนผู้ประกอบการ เชื่อมโยงผลผลิตของหน่วยงานไว้เป็นแผนกลยุทธ์กระบวนการ ได้แก่ หมวดเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ การจัดงบประมาณการอนุมัติงบประมาณและการบริหารงบประมาณ ควรปฏิบัติตามระเบียบ กรุงเทพมหานคร การรับจ่ายทุกครั้งจะต้องมีรายละเอียดแสดงหลักฐาน ในขณะที่เดียวกันควรมีการตรวจสอบติดตามประเมินผลทุกระยะ เพื่อป้องกันความไม่โปร่งใส อย่างไรก็ตามการดำเนินการศึกษาในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ที่ได้มีเรียกว่าจังหวัดพระนคร เกิดขึ้นครั้งแรก เมื่อมีการจัดตั้งโรงเรียนทวยราษฎร์ ขึ้นที่วัดมหรณพาราม ในปี พ.ศ. 2427 ในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 และได้ขยายออกไปโดยจัดตั้งองค์กรรับผิดชอบเป็นกรมศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. 2430 และเป็นกระทรวงธรรมการเมื่อปี พ.ศ. 2435 ต่อมาในปี พ.ศ. 2441 ได้มีโครงการศึกษาเกิดขึ้นโดยแบ่งความรับผิดชอบให้กรมศึกษาธิการของกระทรวงธรรมการจัดการศึกษาในกรุงเทพและให้กระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาในหัวเมืองร่วมกับพระสงฆ์

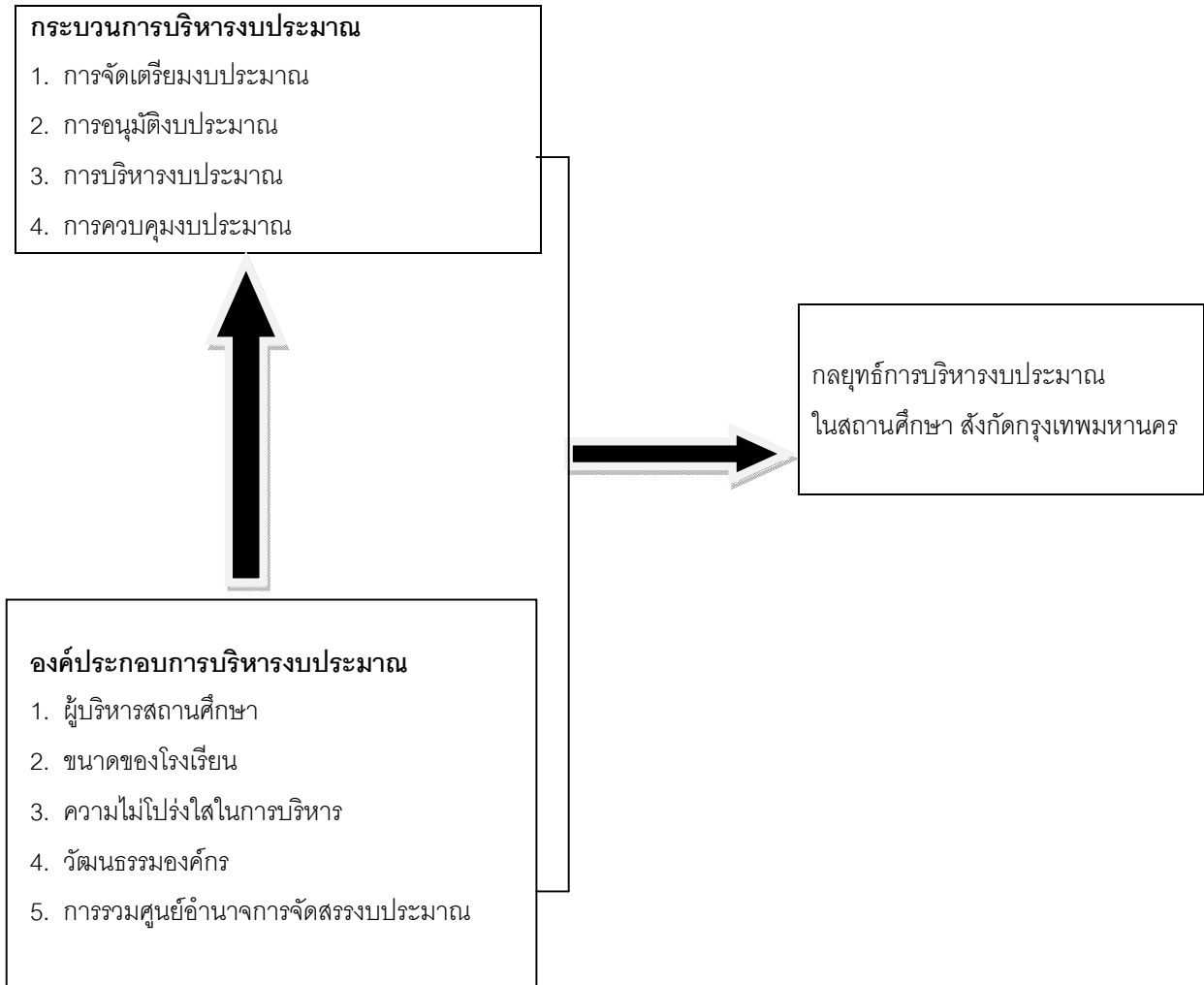
ภายหลังมีการมีการขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปถึงตำบลระหว่างปี พ.ศ. 2454 มีหน่วยรับผิดชอบการประถมศึกษา 3 กระทรวงคือ 1) กระทรวงนครบาล รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนกลาง 2) กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนภูมิภาค 3) กระทรวงธรรมการการ รับผิดชอบที่ ประสานงานให้การศึกษาเป็นไปตามนโยบาย ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2481 เทศบาลนครกรุงเทพ และเทศบาลนครธนบุรี ต่างก็ได้รับโอนการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเดิมชื่อ กระทรวงธรรมการ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดรับผิดชอบ เพื่อไปดำเนินการในรูปของโรงเรียนเทศบาล ในปี พ.ศ. 2509 ทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรี ต่างก็ได้รับโอนการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2514 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 24 ให้ยุบรวมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรีแล้วจัดตั้งเป็นองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรีและรับโอนการจัดการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรี ที่องค์การทั้งสองโอนการจัดการศึกษามาจากกระทรวงศึกษาธิการเมื่อ ปี พ.ศ. 2509 และในเดี๋ยวก่อนนี้ (พ.ศ. 2514) ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 25 ให้ยุบรวมกันระหว่าง เทศบาลนครกรุงเทพ และเทศบาลนครธนบุรี โดยจัดตั้งเป็นเทศบาลนครหลวงและรับโอนการจัดการศึกษาจากเทศบาลนครกรุงเทพและเทศบาลนครธนบุรี ที่เทศบาลทั้งสองรับโอนการจัดการศึกษามาจากกระทรวงศึกษาธิการเมื่อ ปี พ.ศ. 2481 และในปี พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ให้ยุบ องค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรีและเทศบาลนครหลวง แล้วจัดตั้งกรุงเทพมหานครพร้อมกับให้ยุบรวมการจัดการศึกษาเป็นหน่วยเดียวกัน

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ในแผนพัฒนาของกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (2546-2549) ยังยึดหลักในการพัฒนา ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการบริหารโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการการพัฒนา ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน (สำนักนโยบายและแผนงาน, กรุงเทพมหานคร, 2545 : 16-18) และตามแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 6 (2545-2549) ภายใต้วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร “ปฏิรูปการเรียนรู้ มุ่งสู่การประกันคุณภาพการศึกษา เสริมสร้างเอกลักษณ์ไทยทันสมัยในวิทยาการ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม” (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2545 : 9) และวิสัยทัศน์ของสำนักการศึกษา “สำนักการศึกษาเป็นองค์กรหลักด้านการจัดการศึกษาเพื่อฝึกกำลังทั้งสังคม สร้างสรรค์พัฒนา บริหารการศึกษาให้ก้าวไกล ก้าวทันโลกให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณธรรม พร้อมเป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่า” (ยุทธศาสตร์การพัฒนสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2548-2550, สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2547 : 1) ซึ่งกรุงเทพมหานครต้องการจะพัฒนาการศึกษาให้ทั่วถึงและครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 50 สำนักงานเขตและสามารถตอบสนองของความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียให้มากขึ้น มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ให้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครจำเป็นต้องมีความพร้อมในการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความเข้มแข็ง กล้าตัดสินใจ มีเอกภาพในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 89(21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร

ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 โดยมีการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ ซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความจำเป็นและปัญหาในการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องทำการวิจัย กลยุทธ์การบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ

- 1) เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพร่างกลยุทธ์การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร
- 3) เพื่อประเมินความสอดคล้องกลยุทธ์การบริหารงบประมาณที่สอดคล้องและเป็นประโยชน์กับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันดำเนินการโดย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากจำนวน 431 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเป็นสัดส่วน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 15 ของจำนวนโรงเรียน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 41) ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 65 คนได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

สภาพการบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามกับผู้อำนวยการสถานศึกษาได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 65 ชุด ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และในกรณีที่ไม่สามารถนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเองได้นั้นจะนำแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ พร้อมขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแยกเป็น 2 ตอน

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการจัดการงบประมาณ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้กำหนดการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) นำแบบที่สร้างขึ้นเสร็จแล้วเสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

2) ผู้วิจัยได้แบบสอบถามมาหาค่าIOC (Item-Objective Congruence Index) พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าได้คุณภาพตามเกณฑ์คือมีอยู่ระหว่าง 0.8-1.0

3) คุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้กับผู้อำนวยการสถานศึกษา 40 คน จากนั้นนำแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronback, 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.877 และนำ

แบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร และร่างกลยุทธ์การจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครโดย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คน ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในการตรวจสอบ ควบคุมการบริหารทางการเงิน และควบคุมประมาณในหน่วยงานสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ ตำแหน่งหัวหน้างบประมาณงานการเงินการบัญชีและพัสดุที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีหน้าที่ตรวจสอบควบคุมงบประมาณสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 6 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ กลยุทธ์การบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการงบประมาณมาร่วมสร้างกลยุทธ์การจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร และการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ของแผนกลยุทธ์ โดยจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จำนวน 12 คน

1) ขึ้นเตรียมการ ผู้วิจัยขอหนังสือจากจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์เทิร์นรัฐเพนซิลวาเนีย เพื่อขอให้ทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน ผู้วิจัยนำหนังสือของความร่วมมือนัดส่งไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 คน ด้วยตนเอง ซึ่งมีคุณสมบัติประกอบด้วย

- 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ ตำแหน่งหน้าที่ในการตรวจสอบ ควบคุม การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณในหน่วยงาน สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 คน และ
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ ตำแหน่งหัวหน้างานงบประมาณ งาน การเงิน การบัญชี และพัสดุ มีประสบการณ์ และมีหน้าที่ ในการตรวจสอบควบคุมการบริหารทางการเงินและ ควบคุมงบประมาณในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 คน

2) ขึ้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการ จัดการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) โดยกำหนด ข้อเสนอแนะที่ครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่ทำการวิจัย ในระหว่างการสนทนาได้ขออนุญาตทำการบันทึกเสียง และจดบันทึกประเด็นสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบ ทุกประเด็นสำหรับนำไปวิเคราะห์และเรียบเรียง ในขณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิสนทนาประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ ผู้วิจัยได้จดบันทึกและสรุปเป็นหัวข้อสั้น ๆ จากนั้นผู้วิจัย ได้มาทำการถอดเทปและบันทึกอย่างละเอียดทุกถ้อยคำ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการฟัง เทปบันทึกเสียงซ้ำอีกครั้ง เพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น

- 1) สังเคราะห์เอกสารร่างกลยุทธ์การจัดการงบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และ
- 2) จัดทำแบบสอบถามเพื่อการประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การ จัดการ งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างแบบสอบถาม มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ใน การทำงาน เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นการประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การ จัดการ งบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content Analysis) ที่ได้จากแบบสอบถามซึ่งมีเนื้อหา เกี่ยวกับ แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการ งบประมาณที่สอดคล้องกับบริบท ได้สรุปเป็นประเด็น ต่าง ๆ และจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามกรอบความคิดของ การวิจัย ทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไป ได้ร่างกลยุทธ์การ จัดการ งบประมาณที่สอดคล้องกับ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดย วิธีการหาค่าร้อยละ และบรรยายประกอบตาราง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การ จัดการ งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร จากจำนวน 431 คน กลุ่มตัวอย่างใช้ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเป็นสัดส่วน โดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 15 ของจำนวนโรงเรียน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 41) ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 65 คนได้ จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการประเมินกลยุทธ์การ จัดการ งบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บ รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือ จากนั้น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 65 ชุด ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และในกรณีที่ไม่สามารถนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเองได้นั้นจะนำแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์พร้อมขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันได้รับแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีจำนวน 2 ตอนดังนี้

1) แบบประเมินกลยุทธ์การจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ด้านความสอดคล้อง (Consistency) ความเหมาะสม (Suitability) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility)

2) นำแบบประเมินด้านความสอดคล้อง (Consistency) ความเหมาะสม (Suitability) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ที่สร้างขึ้นเสร็จแล้วเสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อนำไปใช้ในการประเมินต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แต่ละฉบับมาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อโดยมีเกณฑ์ให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 102) คือ ระดับความคิดเห็น 5 ระดับคะแนน และนำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยนั้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ค่าเฉลี่ย (Mean)

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการปฏิบัติการจัดการงบประมาณตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการเตรียมงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมงบประมาณสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตาราง 1 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจ้างงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารงบประมาณ

สภาพการจ้างงบประมาณตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร		ระดับการปฏิบัติ			อันดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
ด้านการบริหารงบประมาณ					
1	การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดหาพัสดุ	4.37	0.76	มาก	2
2	การเตรียมเอกสารฎีกาเบิกจ่ายถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ	4.35	0.86	มาก	3
3	การใช้จ่ายงบประมาณครบทุกด้านตามหนังสือสั่งการของทางราชการ	4.23	0.87	มาก	5
4	ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างถูกต้องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ	4.27	0.61	มาก	4
5	การเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเงินเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ	4.40	0.76	มาก	1
6	การใช้จ่ายงบประมาณก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อโรงเรียน	4.23	0.87	มาก	5
โดยรวม		4.29	0.02	มาก	-

จากตาราง 1 พบว่าสภาพการจ้างงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.29$) พิจารณารายด้านพบว่า การเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเงินเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.40$) และด้านการใช้จ่ายงบประมาณก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อโรงเรียนค่าเฉลี่ยต่ำสุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.23$)

ตาราง 2 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจ้างงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านอนุมัติงบประมาณ

สภาพการจ้างงบประมาณตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร		ระดับการปฏิบัติ			อันดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
ด้านการอนุมัติงบประมาณ					
1	การตัดทอนแก้ไขงบประมาณ	4.38	0.69	มาก	2
2	ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการลงมติเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ	4.23	0.72	มาก	3
3	การประชุมพิจารณารายรับ-รายจ่ายของโรงเรียน	4.38	0.69	มาก	2
4	มีการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของการอนุมัติงบประมาณ	4.43	0.17	มาก	1
โดยรวม		4.30	0.17	มาก	-

จากตาราง 2 พบว่าสภาพการจ้างงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร สภาพการปฏิบัติโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.30$) พิจารณารายด้าน มีการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของการอนุมัติงบประมาณค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.43$) ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงมติเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.23$)

ตาราง 3 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจ้างงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารงบประมาณ

สภาพการจ้างงบประมาณตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร		ระดับการปฏิบัติ			อันดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
ด้านการบริหารงบประมาณ					
1	การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดหาพัสดุ	4.37	0.76	มาก	2
2	การเตรียมเอกสารฎีกาเบิกจ่ายถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ	4.35	0.86	มาก	3
3	การใช้จ่ายงบประมาณครบทุกด้านตามหนังสือสั่งการของทางราชการ	4.23	0.87	มาก	5
4	ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างถูกต้องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ	4.27	0.61	มาก	4
5	การเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเงินเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ	4.40	0.76	มาก	1
6	การใช้จ่ายงบประมาณก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อโรงเรียน	4.23	0.87	มาก	5
โดยรวม		4.29	0.02	มาก	-

จากตาราง 3 พบว่าสภาพการจ้างงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.29$) พิจารณารายด้านพบว่า การเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเงินเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.40$) และด้านการใช้จ่าย งบประมาณก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อโรงเรียนค่าเฉลี่ยต่ำสุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.23$)

ตาราง 4 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจ้างงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการควบคุมงบประมาณ

สภาพการจ้างงบประมาณตามบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กรุงเทพมหานคร		ระดับการปฏิบัติ			อันดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
ด้านควบคุมงบประมาณ					
1	การควบคุมการใช้งบประมาณตามสัดส่วนที่กำหนดของทางราชการ	3.43	0.71	ปานกลาง	2
2	ผู้บริหารควบคุมและตรวจสอบการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามที่ บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติ	3.11	0.48	ปานกลาง	4
3	การควบคุมรายได้และการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นปีงบประมาณ	3.22	0.81	ปานกลาง	3
4	การรายงานแสดงฐานะการเงินส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเพื่อ ควบคุมการใช้งบประมาณ	3.33	0.62	ปานกลาง	2
5	การควบคุมและตรวจสอบจากส่วนกลางตามแผนกำหนดในการใช้ งบประมาณ	3.04	0.78	ปานกลาง	5
6	การควบคุมและตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายงบประมาณ	3.11	0.57	ปานกลาง	4
โดยรวม		3.32	0.62	ปานกลาง	-

จากตาราง 4 พบว่าสภาพการจัดงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการควบคุมงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.3$) พิจารณารายด้าน พบว่าการควบคุมการใช้งบประมาณตามสัดส่วนที่กำหนดของทางราชการพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.4$) และการควบคุมและตรวจสอบจากส่วนกลางตามแผนในการใช้งบประมาณค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 3.04$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัย กลยุทธ์การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครได้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) มุ่งศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณโรงเรียนขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร พัฒนากลยุทธ์ ด้านการบริหารงบประมาณ เป็นผลการวิจัยทั้งปริมาณและคุณภาพ ควบคู่กัน ผลการวิจัยขั้นพื้นฐาน

1. การดำเนินการตามกลยุทธ์ของกระบวนการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารและประเมินผลการดำเนินงานงบประมาณพบว่า การดำเนินงานดูแลรับผิดชอบงบประมาณในโรงเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรจันทรพรศักดิ์กุล (2550 : 64-65) ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการงบประมาณที่สมบูรณ์ ผลการวิจัยกำหนดงานจัดทำงบประมาณคำนึงถึงความสมดุลของรายได้ รายจ่าย โดยกำหนดขั้นตอนจัดทำงบประมาณ คือ การนำเสนองบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการประเมินตามสภาพจริง ในลักษณะเดียวกัน ยังมีงานวิจัยของทัศนีย์ สุวรรณภา (2547 : 83) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยการวางแผนงบประมาณให้เหมาะสมเกิดสมดุลระหว่างรายรับกับรายจ่ายให้เหมาะสมและอยู่ในขอบเขตจำกัด ในขณะเดียวกัน ดิเรกวรรณเศียร (2545) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาตามต้องการดำเนินงานงบประมาณ 3 รายการ ในการวางแผนกลยุทธ์ระยะปานกลาง 3 รายการ ได้แก่ การรายงานผลประจำปี การโอนงบประมาณข้ามหมวด และการหาประโยชน์จากทรัพย์สิน โดยเสนอแนะว่าควรมีการระดมทรัพยากรงบประมาณ ทำระเบียบให้ยืดหยุ่น คล่องตัว และมีการรายงานต่อกรรมการสถานศึกษาและชุมชน

จึงจะเกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติและการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

2. สร้างกลยุทธ์การบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณโรงเรียนขั้นพื้นฐานที่ได้จากการศึกษา วิจัยครั้งนี้ เป็นกลยุทธ์ที่ออกแบบเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำและการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในปัจจุบัน ได้นำเสนอขั้นตอนและกิจกรรมที่สำคัญในการดำเนินการจัดทำงบประมาณของโรงเรียน โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณและการประเมินผลงบประมาณซึ่งกระบวนการทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ในปัจจุบันได้มีการดำเนินการในระดับสถานศึกษาทุกขนาดอยู่แล้ว แล้วการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนย่อยยังไม่สอดคล้องกับการบริหารงบประมาณมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการบริหารที่กระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียนการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินก้อน เมื่อโรงเรียนเป็นอิสระในการบริหารจัดการงบประมาณ ทำอย่างไรจึงทำให้โรงเรียนใช้จ่ายงบประมาณเพื่อ พัฒนาคุณภาพของนักเรียนอย่างแท้จริง กลยุทธ์กระบวนการงบประมาณที่นำเสนอในงานวิจัยนี้ จึงทำให้การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมุ่งเน้นความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มได้เข้าใจขั้นตอนการจัดทำให้และการบริหารงบประมาณของโรงเรียนและสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณทุกขั้นตอนทั้งการมีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูล การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น การมีส่วนร่วมดำเนินการและปฏิบัติ รูปแบบที่เสนอได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในกระบวนการงบประมาณ

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ พบว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ระดับการประเมินในระดับมาก แต่การประเมินผลยังเน้นที่ปัจจัยคือการใช้งบประมาณมากกว่าผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายงบประมาณซึ่งสอดคล้อง เลวาซิค (Levacic. 1989: 7) ที่เห็นว่าการประเมินผลงบประมาณเป็นสิ่งที่โรงเรียนพัฒนาไปได้ไม่มาก อย่างไรก็ตาม นงราม เศรษฐพานิช (2549: 44-45) ได้กล่าวถึงการประเมินผลงบประมาณของสถานศึกษาไว้ว่า การติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณยังไม่มี ความก้าวหน้าในทางปฏิบัติ ทำให้ไม่มีข้อมูลนำมาคำนวณต้นทุน ค่าใช้จ่ายที่แท้จริงในการจัดการศึกษา และไม่มีข้อมูลเพียงพอในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจการทำแผนยุทธศาสตร์ และกำหนดเป้าหมายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของสถานศึกษา อีกทั้งยังไม่มีระเบียบและแนวปฏิบัติในการตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ผลการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทยของ ธีระ รุญเจริญ (2545) ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนมีอุปสรรคด้านงบประมาณในระดับมากเรื่อง 1) งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอที่จําดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ 2) ไม่สามารถจัดหางบประมาณเพิ่มเติมนอกเหนือจากงบประมาณและรายได้ในปัจจุบัน

4. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครยังไม่เป็นระบบทำให้การทำงานต้องอาศัยความสามารถและความชำนาญของผู้ปฏิบัติงานงบประมาณเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอทั่วไป

1. กลยุทธ์การบริหารงบประมาณแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารงบประมาณที่กระจายอำนาจการบริหารจัดการงบประมาณให้กับโรงเรียนขั้นพื้นฐานดังนั้นควรพัฒนาโรงเรียนทุกโรงเรียนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร โปร่งใสตรวจสอบได้ และมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพของนักเรียนขั้นพื้นฐาน

2. ควรจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนเป็นเงินก้อนให้มากที่สุดพยายามให้ค่าใช้จ่ายทุกอย่างของโรงเรียนอยู่ในค่าใช้จ่ายรายหัว เพื่อให้โรงเรียนมีอิสระในการใช้จ่ายงบประมาณที่มีจำนวนมากพอที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่โรงเรียนคาดหวังเมื่อดำเนินการตามรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่มีกลยุทธ์บริหารงบประมาณสอดคล้องกับบริบทในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน

3. ควรเร่งออกกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณเพื่อให้โรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถบริหารงบประมาณแบบได้อย่างแท้จริง

4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำและการบริหารงบประมาณของโรงเรียนมากขึ้น

5. ควรพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำงบประมาณของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน และสนับสนุนให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

6. การจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนควรแจ้งจัดสรรทุกรายการพร้อมกันในช่วงต้นปีงบประมาณเพื่อโรงเรียนได้ทราบรายได้และสามารถวางแผนภายในวงเงินที่ได้รับจัดสรรไม่วางแผนแบบมีปัญหาและอุปสรรคควรทำรายการให้เป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงเรียนชั้น
พื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. โรงเรียนควรศึกษากระบวนการงบประมาณ
ของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบมีส่วนร่วมให้เข้าใจ
และพัฒนาผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนชั้นพื้นฐาน
ที่บริหารงบประมาณแบบมีส่วนร่วม

2. ส่งเสริมและสนับสนุนและเปิดโอกาสให้
บุคลากรทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ
งบประมาณทุกขั้นตอนตั้งแต่การจัดทำงบประมาณ การ
อนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการ
ประเมินงบประมาณ ตามแนวทางที่ได้เสนอในการวิจัย
หรืออาจปรับให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยกลยุทธ์รูปแบบการมีส่วนร่วมของ
บุคลากรกลุ่มต่างๆ ในกระบวนการงบประมาณของ

โรงเรียนที่เหมาะสมและเป็นไปได้กับบริบทของแต่ละ
โรงเรียน

2. ควรวิจัยเชิงคุณภาพการพัฒนาครู ผู้ปกครอง
และคณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมใน
กระบวนการงบประมาณเปรียบเทียบของโรงเรียนขนาด
เล็ก และขนาดใหญ่

3. ควรวิจัยปัญหาและอุปสรรคและข้อจำกัดใน
การดำเนินการตามกระบวนการงบประมาณของโรงเรียน
ที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4 ขั้นตอน
ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ
การบริหารงบประมาณ การประเมินผลงบประมาณ

4. ควรวิจัยรูปแบบการจัดการความรู้เกี่ยวกับ
กระบวนการงบประมาณของโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรใน
โรงเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนเข้าถึงองค์ความรู้
เกี่ยวกับงบประมาณของโรงเรียน

บรรณานุกรม

- Aumnuay Wongsingha. (2552). *The Delegation of Budgeting Administration to Basic School in Kaengkachan District under the supervision of Secondary Area 2. Pechaburi Province, Master degree thesis in Educational Administration. Bangkok: Srinakarintharaviroj University.*
- Bangkok Metropolitan. (2528). *The Bangkok Metropolitan Administration Statute 2528. Bangkok: Graduate School, Chulalongkorn University*
- Bonchom Seesaard. (2545). *Basic Research 7th Ed. Bangkok: Suviriyasas.*
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of Psychological Testing. 3rd ed., New York: Harper and Row.*
- Direk Wansien. (Unknown). *The Development Absolute Model in School Based Management for Basic Educational Institute. Doctor of Philosophy in Educational Administration Thesis.*
- Gulick, L.; Urwick, L. (1997). *Educational Administration : School-Based Management Clearing House, 65(5): 261-263.*
- Hack, Walter G.; Candoli, I. Caral; & Ray, John R. (1995). *School Business Administration: A Planning Approach. 5th ed. Boston: Allyn and Bacon.*
- Levacic, Rosalind. (1989). *Financial Management in Education : An Emerging Function. In Financial Management in Education. Pp. 1-15. Milton Keynes : Open University Press.*
- Likert, Rensis. (1961). *New Pattern of Management. New York: McGraw-Hill Book, Co.*

- NongramSethapanich. (2549). **Educational Opportunities for Migrant Children and Mountain Tribe Children in Samutsakorn Province. Research Report.** Bangkok: Office of Educational Council.
- Odden, Allan; Carolyn Busch. (1998). **Funding School for High Performance Management: Strategic for Improving the Use of School Resource.** San Francisco CA: Jossey Bass.
- Office of Welfare Promotion Commission for Teacher and Educational Personnel. (2541-2545).**The Development of Thai's Bureaucrat System.** Bangkok: Office of Welfare Promotion.
- PornchanPornsakgul. (2550). **The Application Budgeting Process Model of School Based Management in Secondary School Under the Supervision of Basic Educational Committee.** Educational Administration Doctoral Dissertation. Bangkok: Graduate School, Srinakarintharaviroj University.
- Teacher's Association. (2546). **Educational Administration-Corporation Evaluation.** Bangkok: Teacher's Association.
- The National Education Council. (2542) **The National Education Statute 2542, the 2nd Revision 2545.** Bangkok: Office of the Welfare Promotion Commission for Teacher and Education Personnel.
- The Office of Policy and Planning. **The Sixth Bangkok Metropolitan's Policy and Plan (2545-2549).** Bangkok Metropolitan: Information Center of Bangkok Metropolitan.
- TheeraRunchareon. (2545). **Reform Administration for Learning.** Bangkok: Koafang
- ThusaneeSuwanpa. (2547). **Problems in Strategic Planning and Medium Terms Expenditure Framework: MTEF of Secondary School in Nakornratchasima.** Bangkok: Kasetsart University.